

prof. dr hab. Gabriela Silva
Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

Katowice 20.08.2023 r.

**Recenzja Pracy Doktorskiej
mgr Janusza Lewandowskiego
prof. dr hab. Gabriela Silva**

ZLECENIODAWCA RECENZJI

Rada Dyscypliny Artystycznej – Akademii Muzycznej im. Stanisława
Moniuszki w Gdańsku.

Zlecenie przyjęto na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o
szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574z późn.zm)

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr Janusza Lewandowskiego pod tytułem
***Komplementarność słowa i muzyki, czyli recepcja twórczości W. A.
Mozarta na tle aspektów interpretacyjnych i wykonawczych partii
Don Alfonso w operze Cosi fan tutte. Rekonesans badawczy*** składa się
z dzieła artystycznego zapisanego na DVD oraz jego opisu.

Dzieło artystyczne stanowi spektakl operowy zarejestrowany
20.04.2018r. o godz. 19.00 w Operze na Zamku w Szczecinie ul.
Korsarzy 34 pod batutą maestro Jerzego Wołosziuka.

Kierownictwo muzyczne	- Jerzy Wołosziuk
Reżyseria	- Jacek Papis
Scenografia	- Julia Skrzynecka
Kostiumy	- Martyna Kander
Przygotowanie chóru	- Małgorzata Bornowska
Reżyseria światła	- Karolina Gębska

OBSADA

Fiordiligi	- Lucyna Boguszevska
Dorabella	- Gosha Kowalińska
Guglielmo	- Rafał Pawnuk
Ferrando	- Pablo Martinez
Despina	- Joanna Tylkowska-Drożdż
Don Alfonso	- Janusz Lewandowski
Klawesyn	- Monika Kolasińska

Opieka artystyczna dr hab. Joanna Tylkowska-Drożdż prof. AS w
Szczecinie.

Po wysłuchaniu dzieła artrystycznego mogę stwierdzić, że pan Janusz Lewandowski posiada profesjonalny warsztat zawodowego śpiewaka, zasługujący w mojej ocenie na najwyższe uznanie i bardzo wysoką ocenę.

Wyżej wymieniona opera to dzieło niezwykle, wyjątkowe i arcytrudne dla wykonawcy. Doktorant wykazał się wysokim kunsztem znajomości stylu muzyki klasycznej W. A. Mozarta (biorąc pod uwagę, że ma w swoim repertuarze bogaty dorobek partii basowych z różnych epok i okresów) , a jego interpretacja zrobiła na mnie ogromne wrażenie. Przepiękny bogaty głos basowy, którym dysponuje pan Janusz Lewandowski, jego umiejętności aktorskie i komiczne jak i ogromna muzykalność, w pełni podkreśliły wykonanie partii Don Alfonso. Opera Cosi fan tutte jest dziełem wymagającym dojrzałości, techniki, jak i ogromnej dyscypliny wykonawczej.

Doktorant posiada bardzo wyrównany głos, odznaczający się piękną i bogatą barwą oraz znakomitą techniką, pozwalającą na swobodne poruszanie się we wszystkich rejestrach. Taki głos w pełni potrafi oddać charakter jak i komizm w/w postaci, szczególnie że partia Don Alfonsa jest jedyną partią w tej operze, w której solista nie wykonuje żadnej popisowej solowej arii. Rola wymaga od basa niesamowitych umiejętności kontrolowania dynamiki i wolumenu (piano pianissimo) co dla dużych głosów szczególnie niskich jest dużym wyzwaniem. Doktorant zrealizował w/w wymagania w sposób doskonały. Zapis w/w opery powinien być dostępny szczególnie dla studentów,

młodych adeptów sztuki wokalne, doktorantów, jak również dla osób zainteresowanych tematem.

Drugą częścią dysertacji jest opis dzieła artystycznego.

Na które składa się :

Wstęp

CZĘŚĆ I to opis dzieła artystycznego – rekonesans badawczy

1. Uzasadnienie wyboru tematu
2. Mozart i Da Ponte. Relacje słowno-muzyczne w *Così fan tutte*
3. Poetyka afektu, cytatu i parodii
4. Z Wiednia do Szczecina. Premiera *Così fan tutte* w Operze na Zamku
5. Postać Don Alfonso w szczecińskiej realizacji *Così fan tutte*
6. Indywidualizm i wartości użyteczne postaci Don Alfonso
7. Podsumowanie

CZĘŚĆ II Dzieło artystyczne

1. Omówienie libretta *Così fan tutte*
2. Załączniki
  - 2.1. Plakat premierowy
  - 2.2. Wykaz twórców spektaklu i wykonawców

Bibliografia.

W pierwszym rozdziale doktorant omawia uzasadnienie wyboru tematu. Relacje słowno-muzyczne Mozarta i Da Ponte. Zwraca też uwagę na inne wybitne dzieła kompozytora, ze szczególnym uwzględnieniem partii wokalnych w takich operach jak Don Giovanni i Wesele Figara w cieniu których niesłusznie powstawało Cosi fan tutte. W drugim rozdziale zostaje przedstawiona sylwetka kompozytora i poety. Rozdział trzeci to głęboka analiza opery Cosi fan tutte (środki techniki wokalne, elementy ekspresji w ariach jak i recytatywy w których tekst odgrywał pierwszorzędą rolę). W rozdziale czwartym doktorant przedstawia zarys historii wykonawczej dzieła od prapremiery, która miała miejsce w wiedeńskim Burghtheater 26.01.1790r. poprzez historie wystawiania opery Cosi fan tutte na scenach polskich teatrów operowych, ze szczególnym uwzględnieniem wykonania Cosi fan tutte w Operze na Zamku.

W rozdziale 5 następuje szczegółowa i dogłębna analiza wybranej przez doktoranta basowej partii solowej w postaci Don Alfonsa. W rozdziale 6 omawia indywidualizm i wartości utylitarne w/w postaci. Ostatnim punktem pierwszej części jest podsumowanie.

Część Druga to dzieło artystyczne:

omówienie libretta *Così fan tutte*, załączniki, plakat premierowy, wykaz twórców spektaklu i wykonawców oraz bibliografia.

Konkluzja

Przedstawiony materiał, zarówno nagranie jak i opis dzieła artystycznego ***Komplementarność słowa i muzyki, czyli recepcja twórczości W. A. Mozarta na tle aspektów interpretacyjnych i wykonawczych partii Don Alfonso w operze Così fan tutte. Rekonesans badawczy*** to znakomity przykład dobrze przygotowanej koncepcji dysertacji doktorskiej. Pan mgr Janusz Lewandowski jest bardzo wartościowym artystą, który w pełni potrafił sprostać trudnemu zadaniu, jakim był wybór wyżej wymienionego tematu. Doktorant nie tylko znakomicie nagrał operę *Così fan tutte* W.A. Mozarta, ale także opisał piękną polszczyzną wybrany temat. Posłużył się w pracy dostępną literaturą przedmiotu i bardzo dobrze zakomponował opis. Praca jest przejrzysta, klarowna i stanowi logiczny ciąg myśli. Doktorant jest wybitnym polskim basem posiadającym w swoim dorobku szeroki wachlarz partii operowych jak i oratoryjno-kantatowych. Jest również bardzo dobrym i szanowanym przez swoich wychowanków pedagogiem. Jego ogromne doświadczenie i dorobek stanowi kopalnię wiedzy dla jego obecnych jak i przyszłych wychowanków.

Niniejszym doktorant spełnił wymagania ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574z późn.zm) i wnoszę o jego przyjęcie.

prof. dr hab. Gabriela Silva

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'G. Silva', with a large, stylized flourish extending downwards and to the left.